

การขับเคลื่อนซัพพลายเชนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมเพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กร: กรณีศึกษา
ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศไทย

นางสาวเวทยา ใฝ่ใจดี

นางสาวลักขณา โปธาสินธุ์

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ ดร.วัชรพจน์ ทรัพย์สงวนบุญ

ในยุคปัจจุบัน แนวโน้มของการพัฒนาทางเศรษฐกิจและสังคมของโลกได้เปลี่ยนแปลงไปอย่างรวดเร็ว โดยมีการเน้นย้ำถึงความสำคัญของการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development) มากขึ้น องค์กรสหประชาชาติ (United Nations) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน 17 ข้อ (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่งมีวัตถุประสงค์เพื่อแก้ไขปัญหาสำคัญที่ส่งผลกระทบต่อโลกทั้งในด้านเศรษฐกิจ สังคม และสิ่งแวดล้อม นโยบายและกลยุทธ์ขององค์กรทั่วโลกจึงต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับเป้าหมายเหล่านี้ (Hopwood, et al., 2005)

จากองค์กรทั่วโลกที่เผชิญกับความท้าทายในการลดการปล่อยก๊าซเรือนกระจก การจัดการทรัพยากรธรรมชาติ และการพัฒนาระบบซัพพลายเชนที่มีความรับผิดชอบต่อสิ่งแวดล้อม (Mathur and Kenyon, 1997) ให้ความสนใจแนวคิดการจัดการซัพพลายเชนที่ยั่งยืน (Sustainable Supply Chain Management: SSCM) มากขึ้น เนื่องจากเป็นแนวคิดที่กว้างและหมายถึงองค์กรมีความรับผิดชอบต่อผู้ถือผลประโยชน์หลายกลุ่ม ไม่ใช่แค่ผู้ลงทุนหรือเจ้าของบริษัทเท่านั้น แต่ยังรวมถึงพนักงาน ลูกค้า ซัพพลายเออร์ สังคม และสิ่งแวดล้อม เพื่อการปรับปรุงกระบวนการดำเนินงานและพัฒนากลยุทธ์ซัพพลายเชนที่ยั่งยืน (Carter, & Rogers, 2008) โดยเฉพาะอุตสาหกรรมโลจิสติกส์ในประเทศไทย ที่มีบทบาทสำคัญในการขับเคลื่อนเศรษฐกิจ เนื่องจากเป็นระบบที่เกี่ยวข้องกับการขนส่งสินค้าและบริการทั้งในประเทศและระหว่างประเทศ เพื่อการพัฒนาและเสริมสร้างความสามารถในการแข่งขันในภาคโลจิสติกส์ (Chaobanpho, et al. 2020) และประเทศไทยซึ่งอยู่ในจุดยุทธศาสตร์ที่สำคัญของภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ (Naksawat, 2018) มีบทบาทเป็นศูนย์กลางการขนส่งและโลจิสติกส์ของภูมิภาค อุตสาหกรรมโลจิสติกส์ของประเทศไทยมีความสำคัญทั้งในเชิงเศรษฐกิจและเชิงกลยุทธ์ แต่เพื่อรักษาความสามารถในการแข่งขันในระดับนานาชาติ ผู้ให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศไทยต้องปรับตัวให้สอดคล้องกับแนวโน้มการพัฒนาที่ยั่งยืน (Puangsombat and Singdong, 2019)

อย่างไรก็ตาม การขับเคลื่อนอุตสาหกรรมให้สามารถแข่งขันในตลาดโลกได้อย่างยั่งยืน องค์กรผู้ให้บริการโลจิสติกส์จำเป็นต้องมีส่วนร่วมในการบรรลุเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ซึ่ง การบรรลุเป้าหมายเหล่านี้ไม่เพียงแต่จะช่วยสร้างความสามารถในการแข่งขันให้กับองค์กรในระยะยาว แต่ยังสามารถช่วยลดผลกระทบทางลบต่อสิ่งแวดล้อม สร้างความยั่งยืนในระบบเศรษฐกิจ และตอบสนองต่อความต้องการของผู้มีส่วนได้ส่วนเสีย (Butt, et al. 2024; Chien, 2023)

การศึกษานี้จึงมีความสำคัญอย่างยิ่ง เนื่องจากเป็นการศึกษาปัจจัยที่ส่งผลต่อความสำเร็จ (Key Success Factors) ในการขับเคลื่อนซัพพลายเชนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม การวิเคราะห์การมีส่วนร่วมของผู้มีส่วนได้ส่วนเสียสำหรับการดำเนินซัพพลายเชนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อม และการวิเคราะห์ความสัมพันธ์การดำเนินซัพพลายเชนที่เป็นมิตรต่อสิ่งแวดล้อมกับความสามารถในการแข่งขันขององค์กรผู้ให้บริการโลจิสติกส์ในประเทศไทย เพื่อช่วยสร้างแนวทางที่เป็นรูปธรรมสำหรับองค์กรอื่น ๆ ตลอดจนสามารถใช้ผลการศึกษานี้เป็นแนวทางในการพัฒนากลยุทธ์การเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันขององค์กรที่สอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน